

Notat

Anbringelse i pædagogisk observation, rapport fra Borgercenter Børn og Unge 2022

På baggrund af drøftelser på Socialudvalgets møde 5. februar 2025, hvor følgende rapport blev nævnt, vedhæfter vi den til udvalgets orientering.

Rapporten er udarbejdet i 2022 af det daværende Borgercenter Børn og Unge og beskriver en sagsgennemgang af 26 sager, som udgør det samlede antal af børn og unge, der i 2021 og til og med juni 2022 har været anbragt på en sikret institution i pædagogisk observation.

06-02-2025

Sagsnummer i F2
2025 - 3145

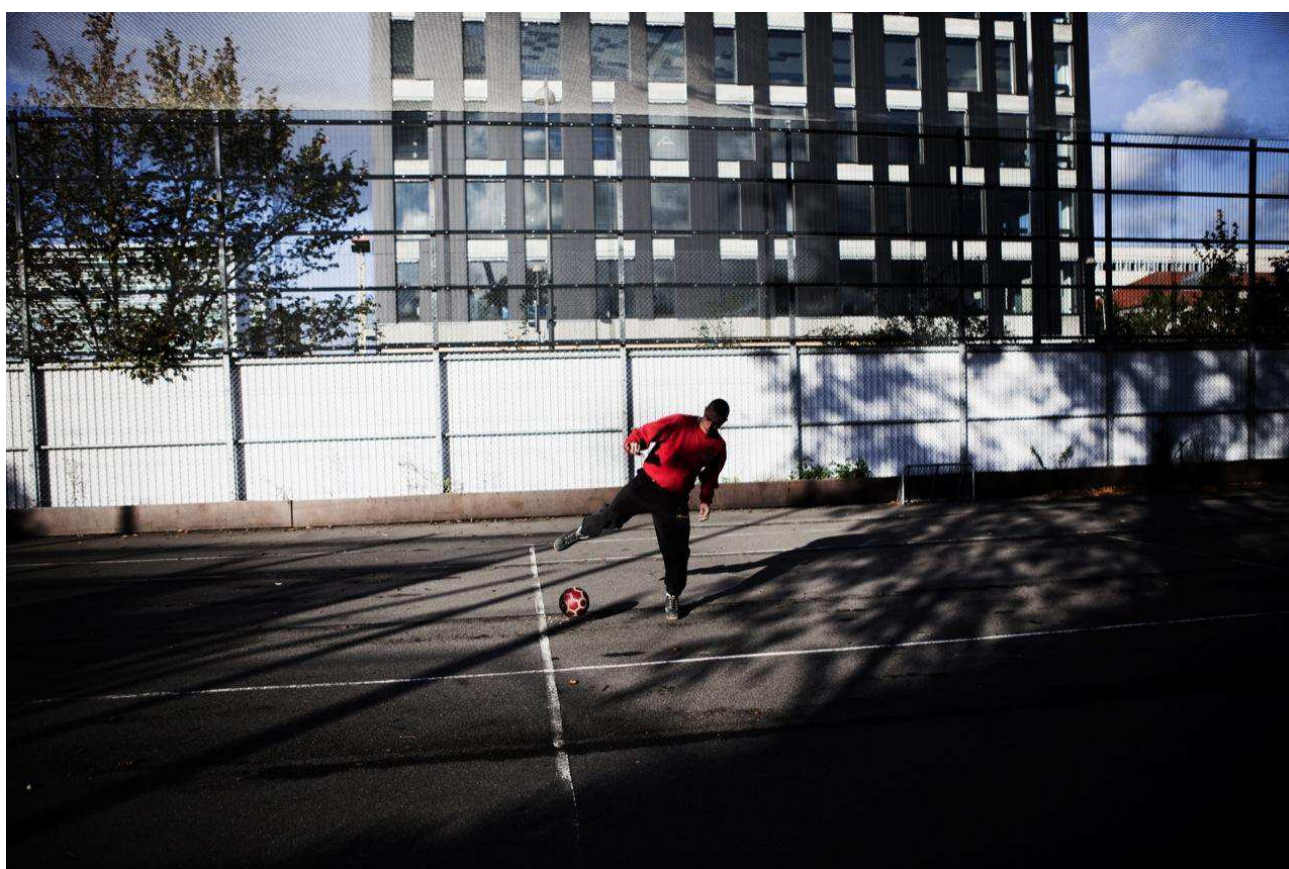
Dokumentnummer i F2
7262349

Sagsnummer i eDoc
2025-0049880

Sagsbehandler
Johan Hedegaard Jørgensen

Anbringelse i Pædagogisk Observation

Social anbringelse på en sikret døgninstitution 2021 - juni 2022

Socialforvaltningen, Borgercenter Børn og Unge

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
Datagrundlag	3
Om sikrede døgninstitutioner.....	3
De forskellige anbringelsesgrundlag	4
• Retlig anbringelse.....	4
• Social anbringelse	4
• Udlændinge under 15 år og uden lovlivligt ophold i Danmark.....	4
• Om pædagogisk observation	4
Om de 26 sager overordnet.....	5
Indstillinger til anbringelse i pædagogisk observation i 2022.....	6
De gennemgående problematikker for de 26 børn og unge	7
Hvilke mønstre ses blandt de 26 børn og unge	8
• Misbrug og samtidige psykiske udfordringer.....	8
• Kognitivt udfordrede drenge og piger.....	8
• Piger med grænsesøgende adfærd	9
• Unge drenge der begår grov kriminalitet.....	9
Forinden anbringelse i pædagogisk observation	9
• Indsats før ophold på en sikret døgninstitution.....	10
• Den udslagsgivende årsag til anbringelse på sikret døgninstitution	10
• Konkret hændelse	10
• Tiltagende kompleksitet	10
Varighed af ophold på en sikret døgninstitution	10
• Fra anbringelsens opstart til pædagogisk observationsrapport er færdig.....	11
• Fra anbringelsens opstart til opholdet på sikret døgninstitution ophører	11
Iværksat indsats efter anbringelse i pædagogisk observation	11
Hvad siger den pædagogiske observation.....	12
Bilag 1: Regler om varighed af ophold på sikrede døgninstitutioner i forbindelse med anbringelse efter serviceloven og lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.....	13

1. Indledning

Denne rapport giver indblik i, hvad der på anbringelsestidspunktet kendetegner de udsatte børn og unge i Københavns Kommune, der anbringes i pædagogisk observation på en sikret døgninstitution, samt hvilke årsager der kan være hertil. Rapporten illustrerer yderligere, hvilke udfordringer der gør sig gældende for disse børn og unge, og mønstre på tværs af sagerne afdækkes. Rapporten bygger på en gennemgang af sagsmaterialet primært i forbindelse med beslutningen om anbringelse i pædagogisk observation. Sagsgennemgangen er iværksat af Socialforvaltningen i forlængelse af Socialudvalgets ønske om en drøftelse af stigningen af antallet af børn og unge, der anbringes i pædagogisk observation.

Rapporten har således til formål at sikre et bedre vidensgrundlag, men indeholder ikke i sig selv analyser af baggrunden for stigningen eller anbefalinger til eventuelle tiltag på området.

2. Datagrundlag

Sagsgennemgangen omfatter i alt 26 sager¹, som udgør det samlede antal af børn og unge der i 2021 og til og med juni 2022, har været anbragt på en sikret institution i pædagogisk observation². Afgørelsen om anbringelse i pædagogisk observation i de 26 sager er i fire tilfælde truffet og iværksat i 2020³, og de resterende 22 afgørelser er truffet i løbet af 2021 eller i første halvår af 2022. Da der er medtaget sager fra foråret 2022, var en andel af opholdene på de sikrede døgninstitutioner endnu ikke afsluttet ved sagsgennemgangen (juni 2022). Afgørelsen om anbringelse i pædagogisk observation er truffet af enten Børn og Unge-udvalget eller af Ungdomskriminalitetsnævnet (UKN). Sagsgennemgangen vedrører alene sager fra Borgercenter Børn og Unge, og sager fra Borgercenter Handicap er dermed ikke omfattet.

For at afdække, hvad der kendetegner de 26 sager og tilhørende problematikker, samt hvad der i sagerne har ledt til anbringelse i pædagogisk observation, inddrages oplysninger fra bl.a. afgørelsen om anbringelse på en sikret døgninstitution, indstillingen hertil og evt. statusser og notater fra hidtidige indsats. Rapporten bygger dermed på oplysninger forud for opholdet på en sikret døgninstitution med undtagelse af oplysninger fra den pædagogiske observationsrapport. Det skal bemærkes, at rapporten alene bygger på de informationer, som er noteret og journaliseret på sagerne i DUBU.

3. Om sikrede døgninstitutioner

Sikrede døgninstitutioner er en særlig slags døgninstitution for børn og unge i alderen 12 – 17 år, hvor yderdøre og vinduer til alle tider er aflåst, og beboerne er frihedsberøvede.

Der eksisterer otte sikrede døgninstitutioner i Danmark, hvor den ene, Sønderbro, drives af Københavns Kommune. De syv øvrige drives i regionalt regi med Sølager i region Hovedstaden, Bakkegården og Stevnstøtten i Region Sjælland, Egely i Region Syddanmark, Grenen og Koglen i Region Midtjylland, samt Kompasset i Region Nordjylland.

¹ I rapporten anvendes betegnelsen "sager", selv om der er tale om 26 individuelle personer. Rapporten har ikke til formål at afdække det enkelte barns eller ungs unikke forløb, men derimod at lave en generel og overordnet afdækning af bestemte sagstyper- og forløb, på tværs af de enkelte personer, hvorfor betegnelsen "sager" fastholdes.

² Udover de 26 sager har der i perioden været yderligere fire sager, som er undtaget ved sagsgennemgangen af forskellige årsager, der betyder, at sagen ikke er relevant for denne rapport. De fire sager indgår ikke i sagsgennemgangen af følgende årsager: I en enkelt sag er Københavns Kommune alene betalingskommune, og både indstilling og afgørelse er behandlet og truffet af anden kommune. I en anden sag blev formandsbeslutningen fundet ugyldig af Børn og Unge-udvalget. I en tredje sag er anbringelsen registreret i 2021, men af sagen fremgår det, at opholdet på sikret døgninstitution både blev opstartet og afsluttet i 2020, hvorfor sagen ikke er omfattet af afgrænsningen for sagsgennemgangen (sager fra 2021 og 22). I en sidste sag blev barnet eller den unge alligevel ikke anbragt på sikret døgninstitution grundet en positiv udvikling og i stedet fortsatte den hidtidige foranstaltning.

³ Det skal bemærkes, at i to af disse sager afsluttes opholdet primo januar 2021, men indgår i analysen da de udgør en del af det samlede antal sager i 2021.

De i alt otte sikrede institutioner er landsdækkende og skal kunne håndtere den samlede målgruppe af børn og unge under 18 år, der skal anbringes på en sikret døgninstitution.

4. De forskellige anbringelsesgrundlag

Børn og unge kan anbringes på sikrede døgninstitutioner på et strafferetligt, socialretligt eller udlændingeretligt grundlag. Der skelnes ofte mellem de retlige anbringelser og de sociale anbringelser. Yderligere kan udlændinge under 15 år uden lovligt ophold i Danmark, anbringes på sikret døgninstitution.

a) Retlig anbringelse

Afgørelse om at anbringe et barn eller en ung på en sikret døgninstitution som et led i eller konsekvens af en straffesag – en retlig anbringelse – kan ske efter servicelovens § 63 b, stk. 2, nr. 4 – 6. En sikret døgninstitution må alene anvendes hertil, når opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling jf. retsplejelovens § 765, når opholdet er led i afsoning jf. straffuldbyrdelseslovens § 78, stk. 2, eller når opholdet er led i en idømt foranstaltning jf. straffelovens § 74 a. Det er retten, der træffer afgørelse om disse forhold for den sigtede eller dømte. Det er kommunen, der træffer afgørelse om valg af anbringelsessted og dermed hvilken sikret døgninstitution.

b) Social anbringelse

Afgørelse om social anbringelse på en sikret døgninstitution træffes enten af Børn og Unge-udvalget efter serviceloven eller af Ungdomskriminalitetsnævnet (UKN) efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Det følger af servicelovens § 63 b, stk. 2, nr. 1 -3, at der kan træffes afgørelse om social anbringelse af børn og unge mellem 12 og 17 år ud fra tre betingelser. Der kan enten være tale om social anbringelse på en sikret døgninstitution på baggrund af

1. det der i daglig tale kaldes farlighedskriteriet, hvor det er absolut påkrævet at afværge, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre, og hvor risikoen for skade ikke på forsvarlig måde kan afværges ved andre mere lempelige forholdsregler, eller
2. det kan være absolut påkrævet med en indledende iagttagelsesperiode, også kaldet en pædagogisk observation, for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling, eller
3. det kan på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode fastslås, at det er absolut påkrævet, at der iværksættes et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling eller døgninstitution.

Anbringelse på sikret døgninstitution besluttet af Ungdomskriminalitetsnævnet (UKN) jf. lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet § 16, nr. 1 – 3 svarer indholdsmæssigt til reglerne herom i serviceloven og skal administreres i overensstemmelse hermed. Det er kommunens ansvar at pege på et konkret sted, hvor der er plads, og træffe afgørelse om valg af anbringelsessted og varighed.

c) Udlændinge under 15 år og uden lovligt ophold i Danmark

Afgørelse om anbringelse af udlændinge under 15 år og uden lovligt ophold på en sikret døgninstitution, kan finde sted efter servicelovens § 63 b, stk. 2, nr. 7, når forholdene efter udlændingelovens § 36 finder sted. Hvis der er en væsentlig risiko for, at pågældende forsvinder, kan politiet bestemme, at der skal ske frihedsberøvelse med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller overførsel af pågældende.

Denne rapport forholder sig alene til de sociale anbringelser på sikrede døgninstitutioner, hvor afgørelsen om anbringelse er truffet grundet behov for pædagogisk observation (jf. § 63 b, stk. 2, nr. 2). Det bemærkes, at de fleste af afgørelserne er truffet både efter servicelovens § 63 b, stk. 2, nr. 1 (farlighed) og nr. 2 (pædagogisk observation). Det skal bemærkes, at der i den periode, som denne rapport omhandler (2021 til og med september 2022), ikke har været truffet afgørelse om længerevarende behandlingsforløb (jf. § 63 b, stk. 2, nr. 3) i Borgercenter Børn og Unge.

Om pædagogisk observation:

En pædagogisk observation har til formål at afdække og udrede årsager til mistrivsel, komplekse problematikker og adfærdsreaktioner, der gør sig gældende for en gruppe af børn og unge, som er svære at støtte, rumme og beskytte tilstrækkeligt i åbent regi. Gennem den pædagogiske observation beskrives det enkelte barns eller ungs støttebehov, og den pædagogiske observationsrapport giver en anbefaling til det videre socialpædagogiske arbejde. Der er ifølge loven tale om et tidsbegrænset ophold, som hovedregel af tre måneders varighed, hvor personalet observerer både barnets eller den unges adfærd, ressourcer og udfordringer. Et barn eller en ung kan alene anbringes i pædagogisk observation i de tilfælde, hvor det vurderes, at det er absolut påkrævet at kunne tilbageholde den unge for at kunne udrede barnet og skabe grundlag for den videre socialpædagogiske indsats.

5. Om de 26 sager overordnet

Rapporten bygger på en gennemgang af 26 sager, hvor enten Børn og Unge-udvalget eller Ungdomskriminalitetsnævnet (UKN), har truffet afgørelse om at anbringe barnet eller den unge på en sikret døgninstitution grundet behov for en pædagogisk observation jf. servicelovens § 63 b, stk. 2, nr. 2. I 20 sager er afgørelsen samtidig truffet grundet farlighedskriteriet jf. § 63 b, stk. 2, nr. 1. Det kan betyde, at det i en stor del af sagerne vurderes absolut påkrævet at anbringe barnet eller den unge på en sikret døgninstitution, både grundet en bekymring for at barnet eller den unge er til fare for sig selv eller andre, og grundet behov for i en indledende iagttagelsesperiode at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling.

Herudover gør det i de 26 sager sig gældende, at:

- Afgørelsen om anbringelse på sikret institution er i 15 af sagerne truffet af Børn og Ungeudvalget, heraf er otte af afgørelserne formandsbeslutninger (dvs. akutte afgørelser), og i 11 af sagerne er afgørelsen truffet af UKN.
- I seks af sagerne samtykker både forældre og barn eller ung til anbringelsen på sikret døgninstitution. I 12 af sagerne samtykker forældrene, men ikke barnet eller den unge. I fire af disse sager er barnet eller den unge under 15 år. I otte af sagerne samtykker hverken forældre, barn eller ung.
- Ud af 26 afgørelser er 20 truffet både på baggrund af farlighedskriteriet og behovet for pædagogisk observation. Fire er truffet alene grundet behovet for pædagogisk observation. En er ændret fra alene farlighedskriteriet til både farlighedskriteriet og pædagogisk observation og den sidste afgørelse er truffet grundet farlighedskriteriet, men alligevel udarbejdes der en pædagogisk observation.
- Ingen af de 26 børn og unge er gengangere, hvilket vil sige, at ingen af dem tidligere har været anbragt på sikret døgninstitution.
- 26 sager udgør som nævnt det samlede antal sager for 2021 og frem til og med juni 2022 og fordeler sig, jf. tabel 1, på 15 piger og 11 drenge i alderen 13 til 17 år. Ved anbringelsens opstart var 10 under 15 år, men ingen af de anbragte børn og unge var 12 år.

Tabel 1 Køn og alder

Alder/Køn	Pige	Dreng	I alt
12	0	0	0
13 - 14	6	4	10
15- 17	9	7	16
I alt (Køn)	15	11	26

Til sammenligning lå antallet af anbragte børn og unge i pædagogisk observation i både 2018 og 2019 på otte, og fordelte sig begge år på hhv. fem drenge og tre piger. Aldersmæssigt var drengene fordelt ml 13-16 år både i 2018 og 19⁴, mens de tre piger i 2018 var 14 år, og i 2019 var de to piger 15 og en 17 år. I 2020 var antallet steget til 14 børn og unge, og de fordelte sig her ligeligt på tværs af køn.

⁴ I 2018 var en af de fem drenge 13 år, to var 14, en var 15 år og en var 16 år. I 2019 var to af de fem drenge 14 år, to var 15 år og en var 16 år

Tabel 2 viser, hvordan antallet af sager om anbringelse i pædagogisk observation på en sikret døgninstitution fordeler sig på tværs af de fem enheder i Københavns kommune.

Tabel 2. Sager i de enkelte bydele

BBU-enhed	I alt
Amager	6
Brønshøj-Husum-Vanløse	5
City-Østerbro	2
Nørrebro-Bispebjerg	6
Valby-Vesterbro-Kgs. Enghave	7
I alt	26

I 12 ud af de gennemgåede 26 sager, er barnet eller den unge anbragt på Sønderbro, og de resterende 14 børn og unge er enten anbragt på Bakkegården, Egely, Grenen, Stevnfortet eller Sølager.

For alle de 26 anbringelser i pædagogisk observation i januar 2021 – september 2022 er der tale om børn og unge, hvis sager er kendetegnet ved høj kompleksitet grundet flere og massive problematikker. Der er ikke i nogen af sagerne en enkelt problematik, der kan trækkes ud som den ene primære grund til anbringelsen. Det er derimod den samtidige tilstedeværelse af problematikker, omfanget af disse og summen af det samlet hele, der leder frem til, at hidtidige indsats ikke vurderes tilstrækkelig. Foruden flere samtidige problematikker er sagerne kendetegnet ved, at det er vanskeligt at pege på, hvilken problematik der skal eller bør håndteres først med henblik på at hjælpe barnet eller den unge og støtte en positiv udvikling.

6. Indstillinger til anbringelse i pædagogisk observation i 2022

I 2021 oplevede Københavns Kommune en stigning i antallet af anbringelser i pædagogisk observation på en sikret døgninstitution. I 2022 ses der dog et fald i antallet af anbringelser i pædagogisk observation, idet der i perioden fra januar til og med september 2022 er truffet i alt fire afgørelser herom. Den ene af disse er truffet af UKN og de øvrige tre af Børn og Unge-udvalget.

Frem til og med september 2022 har Børn og Unge-udvalget afvist fire sager om anbringelse i pædagogisk observation på en sikret døgninstitution. Tre af sagerne var indstillet til anbringelse på sikret døgninstitution efter både farlighed og pædagogisk observation, og en sag var indstillet til anbringelse i pædagogisk observation alene. Børn- og Ungeudvalget vurderede, at der ikke fandtes tilstrækkeligt grundlag for, at denne anbringelsesform var absolut påkrævet. I stedet fulgte udvalget den øvrige del af indstillingen om at anbringe eller lade barnet eller den unge forblive anbragt uden for hjemmet på en åben døgninstitution.

Derudover har Børn og Unge-udvalget afvist en indstilling om at anbringe på en sikret døgninstitution efter farlighedskriteriet alene.

I UKN er ingen indstillinger afvist i 2022. I en sag er der indstillet til anbringelse i pædagogisk observation, og i en anden er der indstillet til anbringelse efter farlighedskriteriet.

7. De gennemgående problematikker for de 26 anbragte børn og unge

Trods en høj kompleksitet i sagerne ses der alligevel en række gennemgående problematikker i sagerne. Det gælder problematikker såsom misbrug, udadreagerende adfærd, kriminalitet, psykiske udfordringer og symptomer samt indadreagerende adfærd. Derudover gør det sig generelt gældende, at en stor del af børnene og de unge kommer fra hjem, hvor der har været mangel på omsorg og ressourcer på forskellige vis.

Nedenfor vil udvalgte problematikker, der ses i de 26 gennemgåede sager, blive udfoldet. De nævnte nedenstående problematikker afspejler, hvad der lægges vægt på i afgørelsen om anbringelse i pædagogisk observation, samt hvad der primært lægges vægt på i sagen i øvrigt.

Misbrug: 19 ud af de 26 børn eller unge (73 pct.) er misbrugende i større eller mindre grad. Hermed menes, at misbrug dækker over misbrug fra et dagligt forbrug af hash til et massivt misbrug af hash og/eller alkohol og stoffer. Af de 19 børn og unge er fem misbrugende af både hash, euforiserende stoffer og alkohol. Fem er misbrugende af hash og stoffer, tre af stoffer og alkohol, tre alene af stoffer, og tre alene af hash. Nogle af børnene eller de unge har ligeledes prøvet videresalg af stoffer og flere beskrives med misbrugeradfærd, idet de opleves manipulerende og dominerende over for familie og netværk, alene med det formål at få hash, stoffer eller alkohol eller penge til det. Nogle er kørt akut på hospitalet grundet overdosis. Misbruget gør sig gældende for både drenge og piger. Ud af de 11 drenge er syv misbrugende og ud af 15 piger er 12 misbrugende i større eller mindre grad.

Udadreagerende: 22 ud af de 26 børn eller unge (85 pct.) beskrives udadreagerende, hvilket dækker over en adfærd i form af at være voldelig over for forældre, øvrige unge i netværk eller på døgninstitutioner eller personale, true verbalt, råbe og skrike og/eller smadre f.eks. eget værelse eller fællesarealer. Der ses eksempler på, at enten døgninstitution eller sikret døgninstitution ser sig nødsaget til at anmelde barnet eller den unge for trusler mod personale. Der ses enkelte eksempler på, at nogle af de ældre drenge kræver mandsopdækning fra personalet på de åbne anbringelsesinstitutioner. Sagsgennemgangen viser, at det primært er drengene, der er udadreagerende i form af at være egentlig voldelige, hvorimod pigerne i højere grad råber, skriger, og enkelte også truer verbalt, men alene er fysisk udadreagerende ved at slå ud i affekt og vilkårligt.

Indadvendt adfærd:

10 ud af de 26 børn og unge (38 pct.) beskrives med en indadvendt adfærd, som dækker over beskrivelser af, hvordan barnet eller den unge lukker sig inde i sig selv og trækker sig fra omgivelserne. Yderligere beskrives det, at disse børn og unge har vanskeligt ved at danne omsorgsfulde og dybe relationer, samt vanskeligt ved lade f.eks. familie, personale eller netværk være tæt på dem, både fysisk og mentalt. Nogle af disse børn og unge kan dog samtidig være udadreagerende som nævnt i ovenstående.

Selvskadende adfærd: Syv ud af de 26 børn og unge (27 pct.), beskrives med en selvskadende adfærd i form af f.eks. cutting og endvidere har få også forsøgt selvmord.

Kriminalitet: I 21 ud af de 26 sager (81 pct.) fremgår beskrivelser af kriminalitet. Barnet eller den unge er ikke nødvendigvis blevet sigtet eller dømt, men er blevet antruffet af politiet eller afhørt. UKN har truffet afgørelse om anbringelse i pædagogisk observation for fem ud af 15 piger, men for i alt 11 af pigerne beskrives der kontakt med politiet. For drengenes vedkommende har UKN truffet afgørelse i seks ud af 11 sager, men i 10 af sagerne beskrives kontakt til politiet. Kriminaliteten fremstår af grov og mere bekymrende karakter, og særligt i drengenes tilfælde beskrives en både ekstrem og farlig adfærd og i en tidlige alder. For pigernes vedkommende ses der også tilfælde af kriminalitet af grov karakter, også i en tidlig alder, men der beskrives ikke en personfarlig kriminalitet- og adfærd i samme grad.

Psykiske udfordringer: 21 af de anbragte børn og unge (81 pct.) beskrives med psykiske udfordringer, hvilket dækker over alt fra barnets eller den unges egen følelse af psykiske udfordringer, observationer og bekymringer til egentlig stillet diagnoser i psykiatrien. I 13 af sagerne har barnet eller den unge været i kontakt med psykiatrien, og otte har fået stillet en diagnose. Kontakten med psykiatrien består bl.a. af adskillige akutte, kortvarige indlæggelser – bl.a. grundet overdosis, antaget som selvmordsforsøg og suicidale tanker. Sagsgennemgangen viser, at årsagen til manglende udredning kan skyldes, at psykiatrien ikke har mulighed for at udrede barnet eller den unge grundet misbrug, eller ikke har mulighed for at fastholde barnet eller den unge i ambulant udredning. Beskrivelserne af psykiske udfordringer bygger på observationer foretaget af personale, familie, øvrigt netværk, modtaget underretninger eller erklæringer fra psykiatrien, eller bygger på udtalelser fra barnet eller den unge selv. Af udfordringerne beskrives blandt andet

- stress
- angst
- traumer
- opgivenhed på livet og deprimeret tilstand,
- hørelses- og synshallucinationer,

- følelsesmæssig- og/eller adfærdsforstyrrelse,
- vrang- eller forfølgelsesforestillinger,
- selvmordsforsøg,
- lav IQ, lavt kognitivt funktionsniveau, mental retardering af lettere grad,
- bekymringer for psykose skizofreni, psykopatologi,
- tegn på paranoide og narcissistiske træk,
- tegn på borderline-impulsiv og dyssocial personlighedsstruktur,
- selvskade
- ADD
- ADHD
- OCD
- accentuerede personlighedstræk,
- reaktiv tilknytningsforstyrrelse
- vanskeligheder ved at begå sig socialt.

8. Hvilke mønstre ses blandt de 26 børn og unge

Trods et begrænset datagrundlag bestående af 26 børn og unge, ses en række fællestræk på tværs af mindre grupper, og der kan – lidt forsigtigt – udledes nogle undergrupper på baggrund heraf.

a) Misbrug og samtidige psykiske udfordringer

På tværs af kønnene er misbrug og samtidige psykiske udfordringer problematikker, der går igen. Der ses i sagsgennemgangen flere eksempler på, at misbruget beskrives at have en dulmende effekt, og udgør for barnet eller den unge en måde at flygte fra virkeligheden og underliggende problematikker. Det kan f.eks. være traumer og smerter grundet oplevelser i opvæksten, tankemylder, stemmehøring eller vrede, hvor indtag af hash, alkohol og/eller euforiserende stoffer, har en dulmende effekt. For de 19 børn og unge, der beskrives med misbrug i større eller mindre grad, har 15 også psykiske udfordringer, 10 heraf har haft kontakt til psykiatrien og seks heraf har en stillet diagnose.

b) Kognitivt udfordrede drenge og piger

Over en tredjedel af børnene og de unge har nedsat kognitiv funktionsevne. En gruppe bestående af ni drenge og piger beskrives som havende nedsat kognitivt funktionsniveau, hvoraf få yderligere beskrives med lav IQ og mentalt retardering i lettere grad. Fælles for disse ni børn og unge er, at de alle samtidig beskrives med psykiske udfordringer eller en diagnose, en ustabil skolegang og alle har begået kriminalitet i en eller anden grad, heraf er nogle bl.a. sigtet for vold eller anden personfarlig kriminalitet. Syv beskrives som værende voldelige og truende, og seks er misbrugende. Foruden de ni børn og unge med konstateret nedsat kognitivt funktionsniveau, ses yderligere to, hvor der vurderes at være behov for afklaring af deres kognitive niveau.

c) Piger med grænsesøgende adfærd

Blandt de 15 piger ses en gruppe på seks på tværs af alder, der søger grænser og som i forskellig grad og kombination beskrives med misbrug og psykiske udfordringer. Pigerne formår ikke at mærke sig selv, at sætte grænser for selv og de lader slet ikke til at vide eller kunne mærke, hvor denne egen grænse går, ligesom de ikke forholder sig til konsekvenserne af deres valg. Fælles for pigerne er, at de er seksuelt opsøgende over for ældre drenge. Med undtagelse af en pige beskrives pigerne samtidig med psykiske udfordringer og med bekymring for diagnose. For alle disse piger fremgår beskrivelser af misbrug - for nogle mere massivt end for andre - men som for dem alle beskrives som en måde at flygte fra virkeligheden og underliggende problematikker. Denne gruppe piger - misbrugende, psykisk udfordret eller begge dele - bringer sig i deres unge alder i farlige situationer, hvor de bliver lette ofre og bringes i risiko for bl.a. overgreb, overdosis, selvmordsforsøg.

d) Unge drenge der begår grov kriminalitet

Blandt de 11 drenge ses der ikke én gruppe med et lige så klart mønster som blandt pigerne, men derimod ses nogle tendenser på tværs af *alle* drengene. Generelt tegnes der et billede af en grovere og på flere punkter

farligere adfærd: farlig for andre, men ligeledes for barnet eller den unge selv. Seks af drengene beskrives som voldelige, og konkret ses der tilfælde af meget bekymrende, farlig kriminalitet koblet med en ekstrem adfærd i en tidlig alder. Der fremgår beskrivelser af både ekstreme og voldelige trusler, dominerende adfærd, samt vold og overgreb begået mod familie, andre unge eller personale. Hvor den ovennævnte gruppe af grænsesøgende piger bringer sig selv i farlige situationer, ses det, at drengene i højere grad skaber farlige situationer grundet deres adfærd.

9. Forinden anbringelse i pædagogisk observation

Anbringelse på sikret døgninstitution er en indgribende foranstaltning, der indebærer en frihedsberøvelse af barnet og den unge, idet institutionen netop er kendetegnet ved aflåste døre og vinduer, indhegning, overvågning, mv. Det er dog også et lovgivningsmæssigt krav, at denne anbringelsesform er absolut påkrævet, og netop derfor vurderes det relevant at afdække, hvad barnet eller den unge kommer fra; hvad er den seneste indsats, de har modtaget, og hvad har været udslagsgivende for at anbringe i pædagogisk observation.

a) Indsats før pædagogisk observation

19 af de 26 børn og unge har været anbragt uden for hjemmet forud for anbringelse på en sikret døgninstitution. 12 af de 19 var anbragt internt på Københavns Kommunes institutioner som Nexus, Villa Kokkedal, Udsigten, Brydes Alle, Ungehuset Emdrup og Fensmarksgade. Et fåtal heraf var anbragt på delvist lukket grundlag. Syv var anbragt på eksterne private og åbne tilbud såsom Hjortholm kostskole, Mind-Move, Søholt og Take Care.

For nogle af dem, der er i en anden anbringelse umiddelbart op til anbringelsen i pædagogisk observation, gælder, at de har flere skift af anbringelsessted- og form bag sig.

Tabel 3

Seneste indsats op til Pædagogisk Observation	Antal
Anbringelse	19
Forebyggende	7
I alt	26

For de børn og unge, hvor der forud for den pædagogiske observation var iværksat forebyggende foranstaltning, er der tale om en massiv forbyggende støtte i form af enten én større foranstaltning, såsom sikkerhedsplan, eller i form af dobbeltforanstaltninger, f.eks. med både massiv støtte i hjemmet og i skole. Flere af disse børn og unge har tidligere været anbragt, forinden forebyggende støtte.

b) Årsag til anbringelse på sikret døgninstitution

I tabel 4 er sagerne grupperet efter hvad der i sagsgennemgangen vurderes at være den udslagsgivende årsag til, at Københavns Kommune beslutter at indstille til pædagogisk observation. Man skal være opmærksom på, at her analyseres det, om der findes en konkret årsag, der bliver udslagsgivende for anbringelsen i pædagogisk observation, selvom sagerne omhandler stærkt udsatte børn og unge, der i forvejen er og over tid har været massivt udfordret med en høj grad af kompleksitet i problemstillingerne.

Tabel 4

Udslagsgivende årsag til beslutning om Pædagogisk Observation	Antal
Konkret hændelse, ikke akut (UKN/B&U)	8
Konkret hændelse - akut (formands)	8
Tiltagende kompleksitet og problematikker over tid (UKN/B&U)	10
I alt	26

c) Konkret hændelse

I 16 tilfælde er der tale om en konkret hændelse, som har ledt frem til, at f.eks. hidtidige tilbud har vurderet det nødvendigt at flytte den unge. I halvdelen af disse sager, er der tale om akutte situationer, der ikke vurderes at kunne afvente behandling i Børn og Unge-udvalget, hvorfor der er truffet en formandsbeslutning. Af årsager ses blandt andet overfald på ansatte, trusler mod ansatte med bekymring for handlen herpå, våbenbesiddelse og involvering af politi, akutindlæggelse i psykiatrien eller grov vold mod andre unge på institutionen. For den resterende halvdel er der også tale om voldsomme hændelser, men omstændighederne omkring den unge eller hændelsens alvorlighed har ikke været af akut karakter, hvorfor man har afventet behandling i Børn og Unge-udvalget eller UKN. Her er der tale om rømning, overdosis og indlæggelse, voldelige hændelser og kriminalitet af grov karakter.

d) Tiltagende kompleksitet

For 10 børn og unge er der tale om en tiltagende kompleksitet, hvor der trods støtte ses en negativ udvikling i barnets eller den unges problematikker, adfærd og trivsel. Forud for beslutningen om at indstille til at anbringe disse børn og unge i pædagogisk observation, fremgår det af sagerne, at der er lagt vægt på, hvorvidt barnet eller den unge formår at overholde aftaler indgået med f.eks. UKN, sagsbehandler eller andet personale. At barnet/den unge ikke formår dette, ses som en af årsagerne til at indstille til pædagogisk observation.

10. Varighed af ophold af på en sikret døgninstitution

a) Fra anbringelsens opstart til pædagogisk observationsrapport er færdig

Den pædagogiske observation skal som hovedregel være udarbejdet inden for en periode af højst tre måneders varighed. Myndighed kan dispensere fra hovedreglen og dermed træffe afgørelse om en ny periode af højst tre måneders varighed, når betingelserne for anbringelsen fortsat vurderes at være gældende⁵. Den pædagogiske observation udarbejdes inden for tre måneder i 15 af sagerne.

Når afgørelsen om anbringelse på en sikret døgninstitution er truffet både på baggrund af farlighedskriteriet og pædagogisk observation, kan opholdet på den sikrede institution forlænges efter den pædagogiske observationsrapport er færdiggjort ved, at Myndighed dispenserer fra hovedreglen og træffer afgørelse om en ny periode af højst tre måneders varighed. Betingelserne for anbringelsen skal selvfølgelig fortsat vurderes at være gældende i form af opfyldelse af farlighedskriteriet.

Nedenstående tabel 5 viser varighed i måneder fra opholdets start til færdig udarbejdelse af den pædagogiske observation.

Tabel 5

Varighed	Fra opholdets start til færdig pædagogisk observation færdig
Inden for 3 mdr.	15
Over 3 mdr.	4
I alt	*19

* I tre ud af de 26 sager var den pædagogiske observationsrapport endnu ikke færdig/opholdet ikke ophørt ved tidspunktet for sagsgennemgangen. Derudover skal det bemærkes, at det i fire sager, ikke har været muligt med sikkerhed at afklare, hvornår den pædagogiske observation var færdig. Derfor viser tabellen kun varigheden for 19 sager.

Da lovgivningen ikke siger nærmere om, hvordan varigheden på højst tre måneder præcis opgøres og dermed beregnes, er det vigtigt at bemærke, at de tre måneder i tabellerne er opgjort ud fra dato. Det vil sige, at varigheden er beregnet ved at tælle måneder frem, fra den dato, hvor anbringelsen blev iværksat.

⁵ Se bilag 1 for regler om varighed af ophold på sikrede døgninstitutioner

Tabel 5 viser, at for 15 børn og unge ud af 19 færdiggøres den pædagogiske observationsrapport inden for de første tre måneder. I de fire tilfælde, hvor der går over tre måneder, har myndighed truffet afgørelse om forlængelse af opholdet med netop den begrundelse, at den pædagogiske observation ikke er færdig. For to ud af disse fire børn og unge, har man ligeledes vurderet, at barnet eller den unge fortsat er til fare for sig selv eller andre. Den længste varighed for udarbejdelse af pædagogisk observation er på knap 6 måneder. Den korteste varighed ligger på 32 dage og den gennemsnitlige varighed ligger på 84 dage.

b) Fra anbringelsens opstart til opholdet på sikret døgninstitution endeligt ophører

Som beskrevet ovenfor er 15 af de pædagogiske observationer afsluttet inden for tre måneder. Seks ophold på den sikrede døgninstitution ophører ligeledes inden for tre måneder, hvilket vil sige, at udover at den pædagogiske observationsrapport er udarbejdet inden for tre måneder, er der fundet ny støtteforanstaltning til barnet eller den unge.

I 17 ud af de 23 afsluttede ophold på en sikret døgninstitution vurderes anbringelsen af forskellige grunde fortsat absolut påkrævet efter tre måneder. I 15 af de 17 sager er den pædagogiske observationsrapport dermed færdig før anbringelsen på sikret institution ophører.

11. Iværksat indsats efter anbringelse i pædagogisk observation

I tabel 6 ses det, at i fem ud af de 23 afsluttede sager, anbringes barnet eller den unge efterfølgende på en delvis lukket afdeling på en døgninstitution. 15 børn og unge anbringes på en åben institution. Ingen af de anbragte unge, bliver hjemgivet efter anbringelse på en sikret døgninstitution.

Tre får en ny indsats. Kategorien 'andet' kan bl.a. betyde, at den unge fylder 18 år efter anbringelse på sikret døgninstitution og derfor overgår til støtte i Borgercenter Voksen, eller det kan betyde, at barnet eller at den unge overgår helt til psykiatrien.

Tabel 6

Indsats efter pæd.obs	Antal
Anbringelse - delvis lukket	5
Anbringelse - åben	15
Anden indsats	3
I alt	23

I 15 ud af sagerne overgår barnet eller den unge efterfølgende til anbringelse i åben regi, heraf anbringes 13 i Københavns Kommunes egne åbne døgninstitutioner. Af disse kommer 10 til en ny døgninstitution, mens tre genanbringes på samme døgninstitution som de boede på op til anbringelsen på sikret døgninstitution. De øvrige to ud af de 15 anbringes eksternt.

Ved tidspunktet for sagsgennemgangen boede over halvdelen fortsat på den institution, de kom til efter ophør af opholdet på en sikret døgninstitution, og den igangværende foranstaltning var dermed fortsat den samme. I syv af sagerne har der af forskellige grunde været et eller flere skift.

I en del af de 23 afsluttede sager ses det, at barnets eller den unges udfordringer blusser op igen når barnet eller den unge befinder sig i åbne rammer. Det gælder særligt problematikker som rømning, misbrug, kriminalitet og bekymrende adfærd i form af grænseløshed og udadreagerende adfærd.

Samtidig ses også eksempler på positiv udvikling, og et eksempel på at det efter tid i åben anbringelse, vurderes muligt at arbejde hen mod hjemgivelse. Nærværende sagsgennemgang afdækker ikke, hvordan den pædagogiske observation omsættes fagligt i de efterfølgende tilbud.

12. Hvad siger den pædagogiske observation

En pædagogisk observation går ud på at iagttage et barns eller en unges adfærd, ressourcer og udfordringer med det formål at udrede årsager og sammenhænge til mistrivsel for derefter at kunne vurdere behovet for støtte og det videre socialpædagogiske forløb.

I langt over halvdelen af de (23 afsluttede) sager ses vurderinger, der peger på, at barnet eller den unge trives i og profiterer af de skærmede, faste og strukturerede rammer under opholdet på en sikret døgninstitution. Her udsættes de ikke for fristelser og risici for at falde tilbage i gamle mønstre.

I den pædagogiske observation beskrives en ændring i barnets eller den unges holdning til sig selv, sine omgivelser og egen fremtid. I flere af de pædagogiske observationer fremgår beskrivelser af at barnet eller den unge, italesætter et ønske om en forandring for sig selv, og flere ønsker at bryde med f.eks. misbrug og evt. andre gamle vaner.

På tværs af institutioner ses det, at rapporterne grundigt afdækker barnets eller den unges støtte- og behandlingsbehov og at de indeholder anbefalinger og vurderinger til brug for den videre socialpædagogiske indsats. De pædagogiske observationsrapporter viser, at indsatsen bidrager til klarhed over udfordringer og støttebehov, idet rapporten peger på, hvordan barnets eller den unges udfordringer fagligt kan imødekommes.

Følgende anbefalinger er gennemgående i de pædagogiske observationer:

- 1:1 kontakt og støtte i bestemte situationer eller i store dele af barnets eller den unges hverdag,
- Et forudsigeligt, fast og trygt miljø med ro, struktur, klare grænser, omsorg, samt
- Voksne der ikke bøjer af, men som samtidig sørger for at stille krav og formulere sig på en for barnet eller den unge forståelig måde, så frustration, vredesudbrud eller konflikt ikke opstår,
- Terapi med henblik på at bearbejde traumer og styrke evnen til at affekt- og adfældsregulere,
- Fokus på skolegang,
- Behov for at føle tillid til de voksne omkring sig grundet mange års følelse af svigt,
- Behov for overblik og medinddragelse, samt
- Behov for at bryde med misbrug og tidligere kriminelle miljø
- Behov for at arbejde på relationen til familie

I enkelte tilfælde indeholder rapporterne også individuelle og konkrete anbefalinger i form af forslag til anbringelse på delvis lukket døgninstitution, familiebehandling, terapi, henvisning til psykiatri med henblik på nærmere psykologisk udredning (diagnoser og kognitiv funktionsevne) eller yderligere observationsperiode. Fælles for alle pædagogiske observationer er, at ingen af disse omhandler mulighed for hjemgivelse efter ophold på en sikret døgninstitution.

Vurdering og anbefaling i de enkelte børn og unges pædagogiske observationsrapporter tydeliggør, at de har et bredt spænd i støttebehov. Anbefalingerne i rapporterne fra de pædagogiske observationer afspejler netop det billede, som sagsgennemgangen har vist af, at der er tale om en gruppe af børn og unge, hvor flere og massive problematikker udspiller sig samtidigt.

Bilag 1

Varighed af ophold på sikrede døgninstitutioner i forbindelse med anbringelse efter serviceloven og lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet

Hovedreglen om varighed af ophold på en sikret døgninstitution er den samme uanset om anbringelsen på en sikret døgninstitution begrundes i farlighedskriteriet eller i behovet for pædagogisk observation. Opholdet må som hovedregel højst vare tre måneder, men kommunen kan dispensere for tidsbegrænsningen med en ny periode af højst tre måneders varighed, hvis betingelserne for anbringelse på en sikret døgninstitution fortsat er opfyldt jf. § 9, stk. 1 i bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge nr. 810 af 13. august 2019. Dog har barnets eller den unges alder betydning for antal gange, opholdet kan forlænges og for den samlede, maksimale varighed af opholdet på en sikret døgninstitution.

a) Regler om varighed af ophold på sikrede døgninstitution for børn og unge under 15 år

For børn eller unge der ikke er fyldt 15 år og er anbragt på en sikret døgninstitution, jf. farlighedskriteriet eller pædagogisk observation, kan der alene dispenseres for én ny periode af højst tre måneders varighed. Det betyder at for børn og unge under 15 år, der enten er anbragt grundet farlighedskriteriet eller behovet for pædagogisk observation, eller grundet begge, kan opholdet højst vare seks måneder jf. § 9, stk. 1 i bekendtgørelsen.

Udover anbringelse grundet farlighedskriteriet og pædagogisk observation, kan børn eller unge der ikke er fyldt 15 år, anbringes på en sikret døgninstitution grundet behov for længerevarende behandling jf. servicelovens 63 b, stk. 2, nr. 3. Ved anbringelse herefter må opholdet ligeledes højst vare tre måneder, og også her kan kommunen dispensere for tidsbegrænsningen med en ny periode af højst tre måneders varighed, hvis betingelserne for anbringelse på en sikret døgninstitution fortsat er opfyldt jf. § 9, stk. 2 i bekendtgørelsen.

Efter forlængelse må den samlede varighed af ophold på en sikret døgninstitution ikke overstige ni måneder for børn og unge under 15 år jf. § 9, stk. 6 i bekendtgørelsen. Den samlede varighed på ni måneder ses, hvis et barn eller en ung, der ikke er fyldt 15 år, har været anbragt efter forskellige kriterier - f.eks. hvis barnet eller den unge har opholdt sig på en sikret døgninstitution i seks måneder efter servicelovens 63 b, stk. 2, nr. 1 (farlighedskriteriet) eller nr. 2 (pædagogisk observation), fordi der er givet dispensation én gang, så vil opholdet kunne forlænges med yderligere tre måneder, hvis Børn og Unge-udvalget efterfølgende træffer afgørelse om at anbringe på en sikret døgninstitution efter § 63 b, stk. 2, nr. 3 (længerevarende behandling), da der dermed er tale om et nyt anbringelseskriterium.

b) Varighed af ophold på sikret døgninstitution for børn og unge over 15 år

For børn og unge der er fyldt 15 år og er anbragt på en sikret døgninstitution, jf. farlighedskriteriet eller pædagogisk observation, kan kommunen ligeledes dispensere fra hovedreglen og tidsbegrænsningen med en ny periode af højst tre måneders varighed, hvis betingelserne for anbringelse på en sikret døgninstitution fortsat er opfyldt. Dispensationsmuligheden er dog ikke begrænset til én ny periode - som det er tilfældet for børn og unge under 15 år - og det betyder, at der kan dispenseres for flere nye perioder på tre måneder jf. § 9, stk. 1 i bekendtgørelsen.

Børn eller unge der er fyldt 15 år, kan lige som børn eller unge under 15 år, anbringes på en sikret døgninstitution grundet behov for længerevarende behandling, jf. servicelovens 63 b, stk. 2, nr. 3, men for børn og unge over 15 år, må opholdet højst vare seks måneder. Kommunen kan dispensere for tidsbegrænsningen med en ny periode af højst seks måneders varighed, hvis betingelserne for anbringelse på en sikret døgninstitution fortsat er opfyldt jf. § 9, stk. 2 i bekendtgørelsen.

Efter forlængelse må den samlede varighed af ophold på en sikret døgninstitution for unge, der er fyldt 15 år, ikke overstige 12 måneder. Den samlede varighed på 12 måneder for børn og unge over 15 år ses f.eks., hvis den unge har været anbragt efter servicelovens 63 b, stk. 2, nr. 1 (farlighedskriteriet) eller nr. 2 (pædagogisk observation), og der er givet dispensation flere gange. Derudover ses varigheden på 12 måneder, hvis den unge har været anbragt efter forskellige kriterier - f.eks. efter servicelovens 63 b, stk. 2, nr. 1 (farlighedskriteriet) eller nr. 2 (pædagogisk observation), fordi der er givet dispensation én gang, så vil opholdet kunne forlænges med

Socialforvaltningen**BBU - Faglig stab**

yderligere seks måneder, hvis Børn og Unge-udvalget efterfølgende træffer afgørelse om at anbringe på en sikret døgninstitution efter § 63 b, stk. 2, nr. 3 (længerevarende behandling). Sagen forelægges Børn og Unge-udvalget eller UKN på ny, hvis anbringelseskriteriet vurderes ændret, f.eks. til længerevarende behandling.